

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет туризму, бізнесу і психології
Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Туризмологія

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм і рекреація
освітній рівень	другий (магістерський)
освітня програма	Туризмознавство
статус дисципліни	вибіркова

Форма здобуття освіти	денна, заочна
Навчальний рік	2023 - 2024
Семестр	I-II
Кількість кредитів ЄКТС	5
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Розробник:

Васильчук В.М., доктор історичних наук, доцент, професор кафедри психології і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму,
08 червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

Пояснювальна записка

Метою навчальної дисципліни «Туризмологія» є узагальнення знань в період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, яка подорожує; розв'язувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму та рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Предметом вивчення дисципліни є туризмологія як наука.

Завданням вивчення дисципліни «Туризмологія» є систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генезу та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій; осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітекτονіки, органічної узгодженості всіх частин.

Курс «Туризмологія: теорія туризму» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм складається з двох змістових модулів :

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи туризмології,

Змістовий модуль 2. Туризмологія як соціогуманітарна наука.

Завданням вивчення дисципліни «Туризмологія» є систематизація наукових підходів до розуміння феномену туризму, з'ясування генезу та еволюції туризмологічного знання, визначення змісту основних туризмологічних концепцій; осмислення структури туризмологічного знання, його системної архітекτονіки, органічної узгодженості всіх частин, а також формування таких загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК8. Здатність визначати місце України в загальноєвропейському і світовому туристичному просторі.

Програмні результати навчання, які перевіряються в результаті вивчення дисципліни:

РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.

РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

РН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

РН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

РН12. Аналізувати, формулювати і реалізовувати національну та регіональну туристичну політику, вдосконалювати механізми управління туристичними DESTINATIONAMI на національному, регіональному та локальному рівнях

РН13. Здійснювати аналіз проблем та визначати перспективи розвитку туризму за результатами власних наукових досліджень.

Курс «Туризмологія: теорія туризму» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм складається з двох змістових модулів :

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи туризмології,

Змістовий модуль 2. Туризмологія як соціогуманітарна наука.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

Денна форма здобуття освіти (I/II семестр):

5 кредитів ЄКТС; 150 год., у тому числі:

лекції – 30 год.

семінарські заняття – 20 год.

самостійна робота – 100 год.

Заочна форма здобуття освіти (I/II семестр):

5 кредитів ЄКТС; 150 год., у тому числі:

лекції – 10 год.

семінарські заняття – 8 год.

самостійна робота – 132 год.

Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота		лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
<i>Модуль 1</i>									
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи туризмології									
1.	Тема 1.1. Основи туризмології: поняття, зміст та визначення.	12	2	2	8	–	–	–	–
2.	Тема 1.2. Актуалізація потреби створення теорії туризму.	12	2	2	8	–	–	–	–
3.	Тема Становлення і розвиток туризмологічних шкіл в світі..	12	2	2	8	–	–	–	–
4.	Тема 1.4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології.	12	4	-	8	–	–	–	–
5.	Тема 1.5. Екологія туризму.	12	4	-	8	–	–	–	–
6.	Тема 1.6. Вплив війни на розвиток туристичної діяльності.	12	2	2	8	–	–	–	–
7.	Тема 1.7. Праксеологія туризму.	10	2	-	8	–	–	–	–
8.	Тема 1.8. Академічна доброчесність в туризмології..	8	2	2	4	–	–	–	–
	Разом годин за модулем 1	90	20	10	60	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. Туризмологія як соціогуманітарна наука.									
1.	Тема 2.1. Тема 2.4.	18	4	2	12	–	–	–	–

	Культурологія туризму.								
2.	Тема 2.2. Міжнародна співпраця організацій туризмі.	18	4	2	12	–	–	–	–
3.	Тема 2.4. Логістика туризму.	18	4	2	12	–	–	–	–
4.	Тема 2.5. Соціологія туризмі	18	4	2	12	–	–	–	–
5.	Тема 2.5. Психологія та етика туризму	18	4	-	12	–	–	–	–
	Разом годин за модулем 2	90	20	8	62	–	–	–	–
	Усього годин	180	40	18	122	–	–	–	–

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни
«Туризмологія»**

Тема 1. Основи туризмології: поняття, зміст та визначення. (2 год.)

Зміст лекції: Поняття Туризмологія. Сутність науки як сфери людської діяльності. Виникнення і розвитку науки. Теоретико-методологічне осмислення феномену туризму. Наукознавство як система знань. Об'єкт і предмет науки. Сутність і структура туризмології.

Тема 2. Актуалізація потреби створення теорії туризму. (2 год.)

Зміст лекції: Актуалізація потреби створення теорії туризму. Поняття, функції і значення науки як соціокультурного феномена. Виникнення та еволюція науки. Наукознавство як система знань. Класифікація наук.

Тема 3. Становлення і розвиток туризмологічних шкіл в світі. (2 год.)

Зміст лекції: Два етапи: перший – накопичення знань про туризм, другий – їх раціональне узагальнення.

Перший: з прадавніх часів до 1841 р. – це початковий (первісний) етап розвитку туризму. Другий: з 1841 р. до 1914 р. – етап становлення організованого туризму. Третій: з 1914 р. до 1945 р. – формування індустрії туризму (туристської галузі). Четвертий: з 1945 р. до наших днів – етап масового туризму та глобалізації туристської індустрії (галузі). Виникнення туризмологічних шкіл в Європі і Україні.

Тема 4. Філософія туризму як методологічна і концептуальна основа туризмології. (4 год.).

Зміст лекції: Філософія туризму пов'язана з основними розділами філософії (епістемологією, аксиологією, історіософією, онтологією, соціальною філософією).

Філософія визначає туризм як мультидисциплінарне, багатофакторне явище. Туризм можна представити як ланцюг, який пов'язує такі поняття, як інфраструктура, гостинність, свобода пересувань, якість турпродукту, - від якості кухні, до якості навколишнього середовища, підготовки кадрів, транспорту, ефективності комунальних служб, служби безпеки туристів.

Тема 5. Екологія туризму. (4 год.)

Зміст лекції: На сучасному етапі розвитку туризму в світі, одним із пріоритетних напрямків сталого розвитку територій став екологічний туризм. Розвиток екологічного туризму в Україні на початковому етапі, але завдяки існуючій природно-рекреаційним ресурсам країни, цей вид туризму має усі шанси стати одним з основних видів подорожей та створити усі умови покращення соціально-економічного становища населення. Екологічна криза стала поштовхом до усвідомлення проблем екології та подальших дій в покращенні ситуації. В свою чергу, туризм дає можливість цілісного бачення природи, людини і культури. Важливою умовою здійснення туристичної діяльності є наявність природно-рекреаційних ресурсів як екологічного середовища існування людини, що також формує екологічну культуру населення.

Тема 6. Вплив війни на розвиток туристичної діяльності. (2 год.)

Зміст лекції: Цілями наукових досліджень в туризмі є теоретико-методичні основи дослідження туристичної діяльності в період війни, розкрити теоретичні основи впливу соціально-економічних чинників на розвиток туризму та економіку в постраждалих регіонах України від війни, охарактеризувати значення туризму для економіки постраждалих регіонів України, описати методику дослідження туристичної діяльності в період воєнного стану.

На основі результатів досліджень запропоновано програмні моделі та можливості щодо розвитку туристичного бізнесу у післявоєнний період, передбачено застосування нових тенденцій та інноваційно-інвестиційних програм для розвитку туристичної індустрії у післявоєнний період.

Тема 7. Праксеологія туризму. (2 год.)

Зміст лекції: Зміст обґрунтування науково-дослідної роботи. Також, складова туризмології, яка забезпечує ціннісне уявлення про практику

туризму в її найрізноманітніших проявах і формах; визначає наукові засади організації туристських закладів; формує концепцію діяльності, що має статус програмного проекту, теоретичне підґрунтя моделювання розвитку туризму, програми та плани його вдосконалення. Праксеологічний аспект туризму - філософська концепція діяльності, що має статус програмно-концептуального проекту - теоретичне підґрунтя моделювання розвитку туризму, розробки програм та планів його вдосконалення. Праксеологія туризму - філософське уявлення про практику туризму в її найрізноманітніших проявах і формах.

Тема 8. Академічна доброчесність в туризмології. (2 год.)

Зміст лекції: Академічну доброчесність, п'яти фундаментальних цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та відваги до дій. Стаття 42 Закон України «Про освіту» визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат (оприлюднення чийось результатів дослідження як власних або тексту без вказання авторства); самоплагіат (опублікування власних раніше опублікованих наукових результатів як нових); фабрикація (вигадування даних чи фактів); фальсифікація (відома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень); списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; допомога учням під час оцінювання їх навчальних результатів чи створення перешкод під час оцінювання; вплив на працівника, щоб він здійснив необ'єктивне оцінювання.

Тема 9. Культурологія туризму.(4 год.)

Зміст лекції: Культурологія туризму як специфічна наука про культуру, яка за допомогою культурологічних категорій і понять рефлексує туризм як соціокультурний феномен. Культурологія туризму як загальнометодологічне підґрунтя теорії туризму (туризмологія). Інтегративна взаємодія культурології туризму з іншими соціогуманітарними профільними дисциплінами – економіка туризму, соціологія туризму, психологія та педагогіка туризму та туристська праксеологія (теорія практичної діяльності в туристській сфері). Місце культурології туризму в процесі формування світоглядної свідомості «людини, що подорожує» (*homo viator*). Трансформація та збагачення світоглядних уявлень особистості, її ціннісних орієнтацій під впливом «зустрічі» з іншими соціокультурними світами. Світосприйняття та світоставлення суб'єктів туристської діяльності, їхній функціональний прояв.

Тема 10. Міжнародна співпраця та організації в туризмі. (4 год.)

Зміст лекції: Історичні етапи створення міжнародних організацій. Поняття міжнародного регулювання туристичної діяльності. Багатостороння і двостороння співпраця у сфері туризму.

Туристичні організації. Міжнародні туристичні організації. Всесвітня туристична організація (ВТО). Історія створення. Структура. Всесвітня рада з подорожами і туризму (ВТТС). Міжнародна асоціація світового туризму (МТ). Міжнародний туристичний союз (ТУІ). Міжнародний туристичний альянс (АІТ). Всесвітня асоціація з питань дозвілля і відпочинку (ВАРА).

Тема 11. Логістика туризму. (4 год.)

Зміст лекції: Сфера послуг бурхливо розвивається. При цьому в розвинених країнах світу (постіндустріальних) на галузі цієї сфери припадає ледь частка валового внутрішнього продукту та чисельності зайнятих (60-80 %). До сфери послуг належать: транспорт, зв'язок, торгівля, матеріально-технічне забезпечення, побутові та комунальні послуги, фінанси, наука, освіта, охорона здоров'я, культура і мистецтво, фізкультура і спорт, туризм тощо. Диференціація послуг поглиблюється і нині. Наприклад, за СОТ виокремлюють 12 секторів послуг, зокрема бізнес-послуги із включенням професійних та комп'ютерних; послуги зв'язку; будівельні й інженерні; дистриб'юторські; освітні; екологічні; фінансові, у тому числі банківські; страхові; медичні; послуги в галузі туризму та подорожей; рекреаційні, культурні та спортивні; транспортні та ін., які, у свою чергу, поділяють на 155 підсекторів.

Тема 12. Соціологія в туризмі. (4 год.)

Зміст лекції: Формування розуміння соціокультурної сутності туризму як інституціональної форми розважально-пізнавального подорожування. В узагальненому вигляді лекція покликана: визначити сутність галузевої теорії соціології туризму як інноваційної дисципліни; розкрити у понятійний спосіб основні смислові значення соціології туризму, ознайомити з його словниково-категоріальним апаратом; систематизувати наукові підходи до розуміння феномену туризму, з'ясувати генезу та еволюцію соціології туризму; осмислити структуру соціології туризму та її місце в загальній соціологічній теорії; з'ясувати соціальні функції туризму.

Тема 13. Психологія та етика туризму.(4 год.)

Зміст лекції: Морально-психологічний компонент є важливою складовою філософії туризму. Етика туризму - одна з форм професійної моралі для тих, хто фахово займається цим видом суспільної діяльності.

Туризм - явище поліфункціональне. Серед основних функцій туризму слід зазначити рекреаційну, соціальну, культурну, екологічну, економічну, просвітницьку і виховну.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Денна форма здобуття освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти	50
		2. Модульна контрольна робота (МКР)	20
		3. Іспит	30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи здобувача з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум $20+20=40$**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум $20+20+10=50$**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “0” балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому здобувачу вищої освіти виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Умови допуску до семестрового заліку та іспиту

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до заліку та іспиту з дисципліни «Туризмологія» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з дисципліни «Туризмологія». Здобувач вважається **допущеним до семестрового заліку та іспиту іспиту**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки

1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми,	6-7 балів

сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

І семестр

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 4

1. Етапи становлення туризмології (Рівень А).
Максимальна кількість балів – 10.
2. Конкуренція та конкурентні стратегії у туризмі (Рівень В).
Максимальна кількість балів – 15.
3. Проаналізуйте сутність феномену подорожей (Рівень С).
Максимальна кількість балів – 25.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 10.

9-10 балів – виставляються за бездоганну відповідь.

6-7-8 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

4-5 балів – виставляються за неповну відповідь, в якій багато неточностей.

1-2-3 бали – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 15.

13-14-15 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

10-11-12 балів – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

7-8-9 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

3-4-5-6 балів – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 25.

22-23-24-25 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

18-19-20-21 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

14-15-16-17 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

10-11-12-13 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

6-7-8-9 балів – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4-5 балів – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 50 балів.

Підсумковий контроль Залік

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають залік в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Microsoft Office Teams в реальному часі відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання заліку є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою). Під час приєднання здобувача вищої освіти до онлайн конференції він / вона для ідентифікації обов'язково має показати свій студентський квиток, залікову книжку або інший документ, що посвідчує особу.

Процес проведення заліку передбачає співбесіду викладача з кожним здобувачем за питаннями підсумкового контролю (додаються). Надання часу для підготовки до відповіді не передбачається.

Під час складання заліку має здійснюватися відеозапис відповідей здобувачів (з обов'язковим інформуванням про це здобувачів перед початком заліку) з подальшим збереженням цих записів. Здобувачі мають дотримуватися усіх вимог академічної доброчесності. У разі їх порушення викладач припиняє процедуру прийняття заліку у здобувача та виставляє 0 балів.

Критерії оцінювання відповіді здобувача під час заліку:

№	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає/не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко/не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини/зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-	Здобувач майже не користується термінологією.

		категоріальним апаратом дисципліни.	
--	--	-------------------------------------	--

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 3

- Філософське тлумачення антропології туризму (рівень А).
Максимальна кількість балів – 4.
- Осмислення феномену подорожей в процесі становлення туризмологічного знання (Рівень В).
Максимальна кількість балів – 6.
- Проаналізуйте явище праксеології туризму як наукового осмислення туристських практик (Рівень С).
Максимальна кількість балів – 10.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 бали – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

1-2 бали – виставляються за неповну, схематичну відповідь, в якій багато неточностей, фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

3-4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми, неповного, поверхового, з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

8-9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

5-6-7 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя та практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **онлайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє

у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;
- «незадовільно» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – **A**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно» (30 балів)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями	«добре» (23 бали)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно» (18 балів)
здобувач вищої освіти не може на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (0 балів)

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	

75 – 81	C	добре
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Заочна форма здобуття освіти

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового іспиту, диференційованого заліку або заліку), якщо він виконав **усі** види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

На іспиті оцінювання рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу з дисципліни здійснюється таким чином. Викладач може оцінювати відповідь здобувача на кожне питання екзаменаційного білета окремо у 4-бальній шкалі («відмінно» – «5», «добре» – «4», «задовільно» – «3», «незадовільно» – «2»). Загальна оцінка за відповідь на іспиті виводиться як середнє арифметичне з оцінок за кожне питання білета з округленням до десятої частки. Ця оцінка помножується на коефіцієнт **20***.

Отримане значення становить **підсумковий рейтинговий бал**, якому відповідає **підсумкова оцінка з дисципліни** за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і **оцінка за шкалою ЄКТС** за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно

* Наприклад, до екзаменаційного білета входять 3 питання. На іспиті за перше питання студент отримав «5», за друге – «4», за третє – «4». Середнє арифметичне з округленням до десятої частки становить **4,3**. **4,3** помножуємо на коефіцієнт **20**: **4,3 x 20 = 86**. За таблицею, оцінка за шкалою ЄКТС – **В**, **підсумкова оцінка** з дисципліни за національною шкалою – «добре».

82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно» (5)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вмiє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрiшностями	«добре» (4)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно» (3)
здобувач вищої освіти не може дати відповідь на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (2)

В умовах дистанційного навчання здобувачі складають іспит в **онлайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Плани семінарських занять навчальної дисципліни «Туризмологія»

Денна форма здобуття освіти

Семінарське заняття 1. Сутність, предмет та метод наукових досліджень
(2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Туризмологія як методологічна соціоекономічна та гуманітрана наука про закономірності функціонування і розвитку феномену туризму.
2. Об'єкт і предмет вивчення туризмології.
3. Основні завдання і функції.
4. Історія туризмології в контексті історії туризму.
5. Етапи розвитку туризмології.

Основна література:

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : [навч. посіб. для вузів] / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. Львів : Магнолія, 2010. 375 с.
2. Війна та туризм : матер. міжнар. наук.-практич. конф. Київ, 11 листопада 2022 р. / упоряд. І. Винниченко. Київ : ТОВ Геопринт, 2022. 319 с. : іл.
3. Плецан, Христина Василівна. Технології лідерства та успішності в сфері туризму : навч.-метод. комплекс / Х. В. Плецан ; рец.: Л. М. Карамушка, М. І. Пірен. Київ : Ліра-К, 2018. 56 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ : АПН України, 1995. 45 с.
5. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ.: Знання, 2007. 317 с.
6. Сисоева С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень. [підручник]. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
7. Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму : зб. матеріалів I Міжнародної наук.-практ. конф. (в рамках Року англ. мови в Україні) 27-28 квітня 2016 року / ред.: Ю. І. Терещенко, В. М. Васильчук, М. С. Гедін. - Біла Церква : Вид. Пшонківський О. В., 2016. 200 с.
8. Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму : зб. матеріалів II Міжнародної наук.-практ. конф. 12 травня 2017 року / ред.: Ю. І. Терещенко, В. М. Васильчук, М. С. Гедін. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2017. 263 с. : табл.

Додаткова література:

1. Maksim Gedin. Theoretikal and methodological fundamentals of analysis and assessment of tourist potential of Ukraine. Modern tourism: global challenges and civilizing values. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, Katowice. Monograph 52. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022. PP. 242-260
2. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>

3. Манильская декларация по мировому туризму : принята Всемир. конф. по туризму, проходившей в Маниле (Филлипины) с 27 сент. по 10 окт. 1980 г. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. 2002. Вип 34. С. 53-57.
4. Гагская декларация по туризму, Гаага, 14 апреля 1989 года. Правове регулювання туристичної діяльності в Україні. 2002. Вип 34. С. 63-68. 27 Там само. С. 67.

Семінарське заняття 2. Теоретико-методологічні основи соціо-економічних і географо-екологічних туристичних дисциплін (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Підходи до туризму як соціально-економічного феномену.
2. Економічні науки про туризм – економіка туризму, менеджмент туризму, маркетинг туризму, – та їх предмет і напрями досліджень.
3. Географія туризму – розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень.
4. Екологія туризму і екотуризм

Основна література:

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : [навч. посіб. для вузів] / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. Львів : Магнолія, 2010. 375 с.
2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ : АПН України, 1995. 45 с.
3. Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму : зб. матеріалів I Міжнародної наук.-практ. конф. (в рамках Року англ. мови в Україні) 27-28 квітня 2016 року / ред.: Ю. І. Терещенко, В. М. Васильчук, М. С. Гедін. - Біла Церква : Вид. Пшонківський О. В., 2016. 200 с.
4. Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму : зб. матеріалів II Міжнародної наук.-практ. конф. 12 травня 2017 року / ред.: Ю. І. Терещенко, В. М. Васильчук, М. С. Гедін. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2017. 263 с. : табл.
5. Ткаченко, Т. І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. 2-е вид., випр. та доповн. Київ : КНЕХ, 2009. 463 с.
6. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень. [підручник]. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
7. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2003. 192 с.

Додаткова література:

1. Maksim Gedin. Theoretikal and methodological fundamentals of analysis and assessment of tourist potential of Ukraine. Modern tourism: global challenges

and civilizing values. Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts University of Technology, Katowice. Monograph 52. Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022. PP. 242-260

2. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
3. Устименко, Леся Миколаївна. Основи туризмознавства : навч. посібник / Л. М. Устименко. 4-те вид., розшир. К. : Альтерпрес, 2015. 400 с.

Семінарське заняття 3. Наукові школи з туризму та освітнє забезпечення підготовки фахівців з туризму. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Зарубіжні наукові центри досліджень в галузі туризму.
2. Вітчизняні наукові та науковоосвітні установи з дослідження туристичної проблематики.
3. Зарубіжний досвід підготовки фахівців з туризму.
4. Особливості туристичної освіти в Україні. Стандарти вищої освіти зі спеціальності «Туризм».

Основна література:

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни Туризмологія. Харків. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 71 с.
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). К. Альтерпрес, 2005. 436 с.
3. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень. [підручник]. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
4. Устименко Л. М. Основи туризмознавства : навч. Посібник. 4-те вид., розшир. Київ : Альтерпрес, 2015. 400 с. : ил.
5. Устименко, Л. М. Основи туризмознавства : практикум / Л. М. Устименко, Н. В. Булгакова. Київ : Ліра-К, 2018. -80 с.

Додаткова література:

6. Боплан Г. Л. Опис України, кількох провінцій Королівства Польського, що тягнуться від кордонів Московії до границь Трансильванії, разом з звичаями, способом життя і ведення воен. К.: Наук. Думка: Кембрідж (Мас): Укр. наук. ін-т, 1990. 256 с.
7. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko.

Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

8. Геродот. Історія: в дев'яти книгах. Київ: Наукова думка, 1993. 575 с.
9. Сима Цянь Філософський енциклопедичний словник. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. 742 с.
10. Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму : зб. матеріалів II Міжнародної наук.-практ. конф. 12 травня 2017 року / ред.: Ю. І. Терещенко, В. М. Васильчук, М. С. Гедін. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2017. 263 с. : табл.
11. Смирнов, І. Г. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі : в 2-х кн. Кн. 1 Міжнародний туристичний бізнес: навч. посібник / І. Г. Смирнов, О. О. Любіцева. Київ : Вид-во Ліра-К, 2022. 288 с.
12. Ткаченко, Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. - 2-е вид., випр. та доповн. Київ : КНЕХ, 2009. 463 с.
13. Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку = Tourism under Conditions of Globalization: Specific Features and Prospects of Development : монографія / ред.: М. О. Кизим, В. Є. Єрмаченко. Харків : Інжек, 2012. 472 с.
14. Kaspar C. Die Tourismus lehre im Grundriss. Bern, Stuttgart: P. Haupt, 1991. 234 s.

Семінарське заняття 4. Академічна доброчесність проблеми реалізації та відповідальність. (2 год.)

Питання для обговорення теми:

1. Історія становлення академічної доброчесності як підґрунтя вищої освіти.
2. Дати визначення поняттям: плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація.
3. Академічна доброчесність у вищій школі.
4. Методичні рекомендації з підготовки та написання науково-дослідних робіт.
5. Яким видом порушення є: обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання?
6. Обговорення нормативних актів, які регулюють освіту в Україні та забезпечують академічну доброчесність в академічному середовищі.

Основна література:

1. Цехмістров Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.
2. Кузь В.Г. Організація педагогічного дослідження. Київ: Знання України, 2006. 48 с.

3. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. Київ: ВД. «Професіонал», 2014 р. 216 с.
4. Дойчик М. Академічна чесність : данина моді чи життєва необхідність? *Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»*; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. С. 93 – 106.
5. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? / Володимир Сацик. –Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnistmifichna-kontseptsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>.
6. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. – 234 с.
7. Хоружий Г. Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. / Г. Ф. Хоружий. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2012. 320 с.

Додаткова література:

1. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
2. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ зі змінами. База даних «Законодавство України». URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
5. Про вищу освіту : Закон України від 18.12.2019 № 392-ІХ. База даних «Законодавство України». URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>. Ст. 6.6, Ст. 16.8, Ст. 19.9, Ст. 32.3.1, Ст. 69: Поняття академічного плагіату. Відповідальність за порушення.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. База даних «Законодавство України». URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. Ст. 42. Поняття академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності, відповідальність
6. Про Етичний кодекс ученого України: постанова НАН України від 15. 04. 2009 № 2. URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>.
7. Бухарестская декларация этических ценностей и принципов высшего образования в Европе, 10 августа 2005 г. ЮНЕСКО–СЕПЕС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.almamater.md/articles/879/ru.html> 3
8. Про створення Національного репозитарію академічних текстів: розпорядж. Каб. Міністрів України від 22.07.2016 р. № 5

Семінарське заняття 5. Туризм в умовах війни. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Теоретичні основи дослідження впливу війни на туристичну діяльність.
2. Фактори впливу на розвиток або занепад туризму в постраждалому регіоні.
3. Аналіз впливу воєнних дій на туристичну індустрію.
4. Програмні моделі розвитку туристичного бізнесу у післявоєнний період.
5. Застосування нових тенденцій та інновацій для розвитку туристичної індустрії у післявоєнний період.

Основна література:

1. International tourism consolidates strong recovery amidst growing challenges. (2022) Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.unwto.org/taxonomy/term/347>
2. Відновлення туристичних потоків: у 2021 році до України прибуло понад 3 млн іноземців (2022). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/news/33238.html>
3. Війна та туризм : матер. міжнар. наук.-практич. конф. Київ, 11 листопада 2022 р. / упоряд. І. Винниченко. Київ : ТОВ Геопринт, 2022. 319 с. : іл.
4. Зарубіна, А., Сіра, Е., & Демчук, Л. (2022). Особливості туризму в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, (41). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14>
5. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. Електронний ресурс. Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_ruynivnitstvo_kulturni.html
6. Як війна в Україні вплинула на європейський туризм? Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/yak-viyna-vukrayinivplinula-na-ievropeyskiy-turizm>

Додаткова література:

1. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
2. Загальні втрати економіки, понесені в ході війни. Київська школа економіки. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://surl.li/gnuhs>
3. Про роботу Українського культурного фонду під час війни – 10й випуск дайджесту «Хроніки культурного фронту». Електронний ресурс. Режим доступу: https://ucf.in.ua/news/16_04_2022
4. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну: історичний контекст. Електронний ресурс. Режим доступу:

<https://uinp.gov.ua/aktualnitemy/povnomasshtabne-vtorgnennya-rosiyi-v-ukrayinu-istorychnyy-kontekst>

5. Україна, Литва та Польща розпочали працювати над оцифруванням культурної спадщини України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://surl.li/gnuho>

6. Як виглядає туризм під час війни. Електронний ресурс. Режим доступу: https://zaxid.net/statti_tag50974

7. Як війна змінить мандрівки Україною після перемоги над ворогом. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/novayastranitsa-voyna-izmenit-puteshestviya-1649942226.html>.

Семінарське заняття 6. Інформаційні системи в туризмі (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Інформаційні системи в туризмі та організаційне забезпечення сучасного туристичного офісу.
2. Інформаційні системи туристичних фірм.
3. Інформаційні технології в туризмі.
4. Правовий статус туристичних агентств і агентів.
5. Документаційне, комунікаційне та програмне забезпечення сучасного туристичного офісу.

Основна література:

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : [навч. посіб. для вузів] / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. Львів : Магнолія, 2010. 375 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень. [підручник]. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.
3. Гаврилов В. П. Інформаційні системи і технології в туризмі: лабораторний практикум для студентів напряму підготовки. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 174 с.
4. Цехмістров Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.

Додаткова література:

1. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and

Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. P. 91-101 (у співавторстві).

2. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. Київ : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.

Семінарське заняття 7. Культурологія туризму (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Передісторія культурології туризму.
2. Елітарне напрямок культурології туризму, зародження спеціалізованих підприємств з виробництва туристичних послуг.
3. Початок формування соціального туризму.
4. Масове споживання туристичного продукту із становленням закономірностей особистісних, національних і загальнолюдських культурних процесів.

Основна література:

1. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.

2. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ : АПН України, 1995. 45 с.

3. Цехмістров Г. С. Основи наукових досліджень. Київ: Слово, 2003. 240 с.

4. Сисоєва С. О. Методологія науково-педагогічних досліджень. [підручник]. Рівне : Волинські обереги, 2013. 360 с.

5. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. Київ : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.

Додаткова література:

1. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень. Київ : АБУ, 2002. 480 с.

3. Культурологія туризму. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/sivers2.htm.

4. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції / За заг. ред. В.Г. Герасименко, О.Л. Михайлюк. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 332 с.

5. Cros H. & McKercher B. Cultural tourism (2nd ed.). London : Routledge. 2015. 270 p. 13. Richards G. The challenge of creative tourism. *Ethnologies*. 2016. № 38(1-2). P. 31–45.

6. Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, Tom IV. Red.F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski. Warszawa. URL: http://dir.icm.edu.pl/pl/Slownik_geograficzny/Tom_IV/

Семінарське заняття 8. Міжнародна співпраця та організації в туризмі. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Міжнародна туристична співпраця.
2. Двостороння співпраця.
3. Багатостороння співпраця.
4. Основні міжнародні туристичні організації.

Основна література:

1. Макогін З. Я. Міжнародний туризм : навчальний посібник. Львів : видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 396 с.
2. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. Київ: Знання, 2008. 661с.
3. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 470 с.
4. Юрченко С. О. Міжнародний туризм [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. "Туризмознавство", "Міжнародні економічні відносини" / С. О. Юрченко, О. Є. Юрченко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 327 с.

Додаткова література:

1. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм : навчальний посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. Київ : ЦУЛ, 2013. 344 с.
2. Божидарник Т. Міжнародний туризм. Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
3. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство». ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. 254 с.
4. Грачевська Т. О. Міжнародний туризм як фактор зміцнення відносин між Україною та країнами ЄС / Т. О. Грачевська, С. Ю. Калініна *Грані*. - 2015. № 6. С. 163- 169.

5. Драпушко Р. Г. Туристичний потенціал України: стан, проблеми та перспективи розвитку [Текст] : [монографія] / Р. Г. Драпушко. Київ : Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. -152с.
6. Міжнародний туризм: методика і матеріали статистичних досліджень [Текст] / уклад. О. Д. Король, Т. Д. Скутар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2008. 64 с.

Семінарське заняття 9. Психологія та етика туризму. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Морально-психологічний компонент філософії туризму.
2. Етика туризму - одна з форм професійної моралі для тих.
3. Психологічні фактори у туристичній сфері.
4. Етика і культура підприємництва в сфері міжнародного туризму.

Основна література:

1. Аніловська Г. Я. Університетська освіта : [навч. посіб. для вузів] / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. Львів. держ. ун-т внутрішніх справ. Львів : Магнолія, 2010. 375 с.
2. Винославська О.В., Бреусенко-Кузнєцов О.А., Зливков В.Л., Апішева А.Ш., Васильєва О.С. Психологія. Навчальний посібник. Київ: Фірма "ІНКОС", 2005.- 351 с.
3. Корнілова А. Ключові кваліфікації компетентності особистості у вищих навчальних закладах Німеччини. *Шлях освіти*. 2005. №3. С.18 – 22.
4. Пазенок В.С. Філософія туризму. Нвчальний посібник / В.С. Пазенок, В.К. Федорченко. Київ: Кондор, 2004. 268 с.
5. Цехмістрова Г.С., Фоменко Н.А. Управління в овіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. / Г.С. Цехмістрова – К.: Видавничий дім «Слово», 2005. - 280 с.

Додаткова література:

1. Гедін М.С., Васильчук В.М. Маркетингова стратегія туристичної сфери в регіонах України // Trends in the development of international tourism in the current context of globalization. Editors: Jadwiga Ratajczak, Victoriia Tsytko. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020; ISBN 978-83-66567-07-8; pp. 215, illus., tabs., bibls. – P. 91-101 (у співавторстві).

2. Основи організації наукових досліджень в туризмознавстві: підручник / В. В. Тарасова, І. К. Нестерчук, І. М. Ковалевська, І.В. Мартинчук. Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2018. 454 с 11.
3. Аймедов К. В. та ін.. Загальна педагогіка та історія педагогіки : підручник. К. :Слово, 2014. 352 с.
4. Антошкіна Л. І., Стеченко Д. М. Методологія економічних досліджень: підручник. К.: Знання, 2015. 311 с.
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Харків : ХНАУ, 2017. 57 с.

Заочна форма здобуття освіти

Семінарське заняття 1. Туризм в умовах війни. (2 години)

Питання для обговорення теми:

1. Теоретичні основи дослідження впливу війни на туристичну діяльність.
2. Фактори впливу на розвиток або занепад туризму в постраждалому регіоні.
3. Аналіз впливу воєнних дій на туристичну індустрію .
4. Програмні моделі розвитку туристичного бізнесу у післявоєнний період.
5. Застосування нових тенденцій та інновацій для розвитку туристичної індустрії у післявоєнний період.

Основна література:

1. International tourism consolidates strong recovery amidst growing challenges. (2022) Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.unwto.org/taxonomy/term/347>
2. Відновлення туристичних потоків: у 2021 році до України прибуло понад 3 млн іноземців (2022). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/news/33238.html>
3. Війна та туризм : матер. міжнар. наук.-практич. конф. Київ, 11 листопада 2022 р. / упоряд. І. Винниченко. Київ : ТОВ Геопринт, 2022. 319 с. : іл.
4. Зарубіна, А., Сіра, Е., & Демчук, Л. (2022). Особливості туризму в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, (41). Електронний ресурс. Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-14>
5. Велике руйнівництво: культурні втрати України під час війни. Електронний ресурс. Режим доступу: https://lb.ua/culture/2022/03/25/510869_velike_ruynivnitstvo_kulturni.html

6. Як війна в Україні вплинула на європейський туризм? Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/yak-viyna-vukrayinivplinula-na-ievropeyskiy-turizm>

Додаткова література:

1. Закон України «Про туризм» від 15. 09. 1995 р. № 324/95-ВР [Електронний ресурс] (в редакції від 11. 02. 2015 р.) Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
2. Загальні втрати економіки, понесені в ході війни. Київська школа економіки. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://surl.li/gnuhs>
3. Про роботу Українського культурного фонду під час війни – 10й випуск дайджесту «Хроніки культурного фронту». Електронний ресурс. Режим доступу: https://ucf.in.ua/news/16_04_2022
4. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну: історичний контекст. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/aktualnitemy/povnomasshtabne-vtorgnennya-rosiyi-v-ukrayinu-istorychnyy-kontekst>
5. Україна, Литва та Польща розпочали працювати над оцифруванням культурної спадщини України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://surl.li/gnuho>
6. Як виглядає туризм під час війни. Електронний ресурс. Режим доступу: https://zaxid.net/statti_tag50974
7. Як війна змінить мандрівки Україною після перемоги над ворогом. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/travel/novayastranitsa-voyna-izmenit-puteshestviya-1649942226.html>.

Семінарське заняття 2. Міжнародна співпраця та організації в туризмі. (2 години)

Питання для обговорення теми:

5. Міжнародна туристична співпраця.
6. Двостороння співпраця.
7. Багатостороння співпраця.
8. Основні міжнародні туристичні організації.

Основна література:

5. Макогін З. Я. Міжнародний туризм : навчальний посібник. Львів : видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 396 с.
6. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Н.М. Ганич. Київ: Знання, 2008. 661с.

7. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія та практика. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 470 с.
8. Юрченко С. О. Міжнародний туризм [Текст] : навч. посіб. для студентів спец. "Туризмознавство", "Міжнародні економічні відносини" / С. О. Юрченко, О. Є. Юрченко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 327 с.

Додаткова література:

7. Алієва-Барановська В. М. Міжнародний туризм : навчальний посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. Київ : ЦУЛ, 2013. 344 с.
8. Божидарник Т. Міжнародний туризм. Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
9. Великочий В.С., Дутчак О.І., Шикеринець В.В. Міжнародний туризм. Навчальний посібник для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство». Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. 254 с.
10. Грачевська Т. О. Міжнародний туризм як фактор зміцнення відносин між Україною та країнами ЄС / Т. О. Грачевська, С. Ю. Калініна *Грані*. - 2015. № 6. С. 163- 169.
11. Драпушко Р. Г. Туристичний потенціал України: стан, проблеми та перспективи розвитку [Текст] : [монографія] / Р. Г. Драпушко. Київ : Інститут законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. 152с.
12. Міжнародний туризм: методика і матеріали статистичних досліджень [Текст] / уклад. О. Д. Король, Т. Д. Скутар ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2008. 64 с.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи студента на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками

		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) написання рефератів

Одним з найпоширеніших видів індивідуальних завдань для студентів є написання реферату (від лат. *referre* – доповідати) – письмової роботи науково-дослідницького характеру, в якій досить стисло, оглядово викладається сутність певного наукового питання (за іншим визначенням, реферат – це письмовий аналіз теми).

Головним завданням цього виду самостійної роботи є формування у студентів початкових вмінь і навичок наукового дослідження.

Робота над рефератом має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають: обрання теми дослідження, складання плану реферату, виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми, конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно вписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті, власне написання реферативного дослідження.

Як правило, обсяг рукописного реферату – 12-15 стор.; друкованого тексту – 12-15 стор. (14 кегель, через один інтервал, Times New Roman); Береги – 2 см згори і на долі, 2,5 – ліворуч, 1,5 – праворуч. Посторінкові посилання 12 кеглем (із зазначенням автора, його ініціалів, назви праці, місця і року її видання, сторінки).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прикметників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто переважувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4** друкованого або рукописного тексту.

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обґрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: узагальнення й аргументовані висновки до теми.

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів

тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Орієнтовні питання модульної контрольної роботи з дисципліни «Туризмологія»

1. Предмет, завдання, мета курсу «Туризмологія».
2. Туризмологія як соціогуманітарна наук.
3. Генеза туризмологічного знання.
4. Теоретико-методологічні складові туризмології.
5. Філософія туризму як методологічна та концептуальна основа туризмології.
6. Історія та антропологія туризму.
7. Географія туризму.
8. Місце туризмології в системі інших наук.
9. Об'єкт, предмет та суб'єкт туризмології, їх сутність і взаємовідношення.
10. Становлення науки про туризм.
11. Принципи, методи та функції туризмології.
12. Туризм як чинник сталого розвитку суспільства.
13. Міжнародне туристичне співробітництво.
14. Понятійний апарат туризмології, її тезаурус.
15. Українська туризмологічна школа.
16. Праксеологічні принципи туризму.
17. Сучасний світовий туризм.
18. Теоретико-методологічні складові туризмології.
19. Туризмологічне знання.
20. Соціологія туризм.
21. Культурологія туризму.
22. Психологія та етика туризму.
23. Педагогіка туризму.
24. Праксеологія туризму.
25. Суспільне призначення туризму.
26. Історія та антропологія туризму.
27. Соціологія туризму.
28. Культурологія туризму.
29. Психологія та етика туризму.
30. Педагогіка туризму.
31. Праксеологія туризму.
32. Суспільне призначення туризму.
33. Цитування в науковій роботі.
34. Систематизація наукової інформації.

35. Вища атестаційна комісія (ВАК) і її роль в атестації та переатестації наукових кадрів.
36. Наукові журнали.
37. Монографія як джерело наукової інформації.
38. Поняття дисертації, її основні характеристики. Автореферат дисертації.
39. Поняття методології, методики, методу.
40. Загальнонаукові, конкретнонаукові та спеціальні методи.
41. Методи емпіричних і теоретичних досліджень.
42. Застосування законів формальної і діалектичної логіки в наукових дослідженнях.
43. Особливості застосування методу порівняльного аналізу.
44. Експеримент: поняття і види.
45. Ідеалізація як метод наукових досліджень.
46. Дедукція та індукція як методи наукових досліджень.
47. Узагальнення результатів дослідження, формування власної наукової позиції.
48. Правила оформлення титульного аркуша, курсового або дипломного завдання, календарного плану.
49. Оформлення реферату й анотації як обов'язкових структурних елементів курсової або дипломної роботи.
50. Зміст вступу і висновків наукової роботи.
51. Основна частина наукової роботи.
52. Вимоги ДСТУ до оформлення науково-довідкового апарату (правила бібліографічного опису підручника, монографії, статті в науковому журналі).
53. Список використаної літератури: порядок складання.
54. Оформлення посилань у науковій роботі.
55. Оформлення додатків.
56. Загальні правила оформлення курсової або дипломної роботи (нумерація сторінок, шрифт, інтервал, відступи, оформлення заголовків і т.д.).
57. Класифікація, цілі й принципи діяльності наукових установ в Україні.

**Орієнтовні питання до заліку з дисципліни
«Туризмологія»**

1. Туризмологія як методологічна соціоекономічна та гуманітрана наука про закономірності функціонування і розвитку феномену туризму.
2. Об'єкт і предмет вивчення туризмології.
3. Основні завдання і функції.
4. Історія туризмології в контексті історії туризму.
5. Етапи розвитку туризмології.
6. Міждисциплінарний і інтердисциплінарний підходи
7. Шляхи формування туризмології як науки.

8. Підходи, що використовують у дослідженнях в туризмі.
9. Туризм як предмет вивчення різних наукових дисциплін (міждисциплінарний підхід).
10. Матриця дисциплін з дослідження в туризмі.
11. Особливості інтердисциплінарного підходу.
12. Туризм як явище гуманітарне.
13. Філософія туризму – предмет і основні завдання досліджень.
14. Основні складові філософії туризму – онтологія туризму, феноменологія туризму, туристична екзистенція, аксіологія туризму.
15. Психологія туризму – предмет і основні завдання.
16. Напрями досліджень в психології туризму.
17. Соціологія туризму – предмет досліджень, дослідницькі методології і методи.
18. Соціологічні дослідження туристів і туристичної галузі.
19. Інші гуманітарні дисципліни: педагогіка туризму, культурологія туризму.
20. Підходи до туризму як соціально-економічного феномену.
21. Економічні науки про туризм – економіка туризму, менеджмент туризму, маркетинг туризму, – та їх предмет і напрями досліджень.
22. Географія туризму – розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень.
23. Екологія туризму і екотуризм.
24. Дослідницькі концепції туристичних дисциплін.
25. Опорні концепти туризмології: подорож, DESTИНАЦІЯ, туристичний продукт, туристична індустрія, інфраструктура туризму.
26. Вибрані дослідницькі концепції туристичних дисциплін.
27. Основні принципи формування фізико-географічних понять і термінів.
28. Вимоги до термінології і створення системи понять, аналіз понять і термінів фізичної географії.
29. Методика і технологія науково-дослідної роботи.
30. Місце наукових досліджень в системі етапів пізнання: методи знаходження емпіричних залежностей і методи теоретичного рівня пізнання.
31. Альтернативні шляхи навчання і наукового дослідження.
32. Основні джерела географічної інформації.
33. Наукові установи, організації, основні їх види і діяльність.
34. Основні види наукових праць.
35. Виробничо-технічна література, підручники і навчальні посібники, довідники, енциклопедії, реферативні журнали, офіційно-документальна література (збірники законів, постанов, норм, стандартів та ін.).
36. Періодичні видання: географічні журнали, збірники, огляди, наукові статті, замітки.

37. Депонування, анотування і реферування наукових робіт.
38. Неопубліковані документи: препринти, препринти, ксерокопії, наукові звіти, дисертації.
38. Інформаційно-пошукові системи.
39. Алфавітний і систематичний каталоги.
40. Створення геоінформаційних систем. Інформаційні банки географічних даних.
41. Курсова, дипломна, магістерська роботи: написання, оформлення, захист. Загальна характеристика. Послідовність виконання. Підготовчий етап. Робота над текстом. Заключний етап роботи. Підготовка до захисту та захист. Керівництво та рецензування. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.
42. Підготовка до написання та накопичення наукової інформації. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації.
43. Підготовка публікацій, рефератів, доповідей. Робота над публікаціями, рефератами і доповідями.
44. Звіт про науково-дослідну роботу і впровадження її результатів в практику.
45. Загальні вимоги і правила оформлення результатів наукових досліджень.
48. Структура наукового звіту, компонування його розділів, рубрикація тексту, нумерація сторінок, оформлення таблиць, графіків, фото, ілюстрацій, цифровий матеріал у науковому тексті, формули. Бібліографія, правила її оформлення, система посилань на першоджерела. Додатки. Редагування. Захист наукової роботи, критерії її оцінки.
46. Впровадження результатів наукових досліджень в практику. Опублікування результатів.
47. Впровадження наукових досліджень в учбовий процес. Оцінка ефективності впровадження результатів наукових досліджень в практику.
48. Прогностична функція туризмології.
49. Психологія та етика туризму.
50. Соціальна підсистема туристичної системи.
51. Соціологія туризму.
52. Теоретична модель туристичної науки Ф. Франжіалі.
53. Туризм в інтерпретації Дина Мак Кеннела.
54. Туризм і споживання: Зігмун Бауман.
55. Туризм як об'єкт наукового пізнання. Дисциплінарні підходи у вивченні туризму
56. Туризмологія, туризмознавство, туристика: проблеми самоназви наукової теорії туризму
57. Туристичне середовище як псевдобуття: концепція Данієля Бурстіна
58. Філософське осмислення феномену туризму.
59. Характеристика туризму як соціального інституту.
60. Погляд туриста і глобалізація (Дж. Урі).

61. Туризм і цілі сталого розвитку.
62. Глобальні тренди у розвитку світового туристичного ринку.
63. Вплив демографічних чинників на трансформацію світового туристичного ринку.
64. Характеристика основних перспективних сегментів туристичного ринку.

Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Алієва-Барановська, В. М., Дахно, І.І. (2021). *Міжнародний туризм: навч. посібник-довідник*. Київ: ЦУЛ.
2. Божидарник, Т.В. (2021). *Міжнародний туризм: навч. посібник*. Київ: ЦУЛ.
3. Васильчук, В.М. (2020). *Передумови виникнення і розвиток туризму. Сучасні тенденції та напрями інноваційного розвитку індустрії туризму: Навч.-метод. посібн. За заг. ред. Ципко В.В. Київ: НТУ, 6-45.*
4. Красноруцький, О.О., Моїсеєва, Н.І. (ред.). *Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія*. Харків : Стильна типографія, 2019.
5. Любіцева, О.О. (2002). *Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти)*. 3-є вид., переробл. та допов.: навч. посібник. Київ: Альтерпрес. 436 с.: іл., картосхеми.
6. Любіцева, О.О., Бабарицька, В.К. (2008). *Туризмознавство: вступ до фаху: підручник*. Київ: Київський університет.
7. Пазенюк, В.С., Федорченко, В.К., Кручек, О.А., Мініч, І.М. (2010). *Туризмологія (теорія туризму): навч.-метод. посіб. зі спецкурсу*. Київ: КУТЕП.
8. Vasylichuk Volodymyr Main stages of development of tourismology as a socio-humanitarian science in Ukraine and the world. *Modern tourism: global challenges and civilizing values*. Monograph. 2022 Katowice: Publishing House of University of Technology, p. 31-48. <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/5d297c6a482a3312b00e9be92431bc43.pdf>

Додаткова література:

1. Аріон, О. В. (2008). *Організація транспортного обслуговування туристів: навч. посіб.* Київ: Альтерпрес, 2008.
2. Бабарицька, В.К., Любіцева, О.О. (1998). *Організація туризму: навч. посібник*. Київ: КУ.
3. Басюк, Д.І. (2005). *Основи туризмології: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома.*

4. Васильчук, В.М. (2020). Туризмологія в Україні та світі: історіографія дослідження. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Історія, економіка, філософія*, 25, 56-72.
5. Гедін, М.С. (2021). Дослідження історико-культурного феномену релігійного туризму в сучасній туризмології. *Virtus: Scientific Journal*, 51, 113–116.
6. Кизим, О.М., Єрмаченко В.Є. (2012). *Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку: монографія*. Харьков : Інжек.
7. Романова, А.А. (2020). *Стратегія економічного розвитку туристичної індустрії України в умовах глобалізації*: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук. Чернігів, 2020.
8. Стеченко, Д.М. (2012). *Управління регіональним розвитком туризму : навч. посібник*. Київ : Знання, 2012.
9. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму: науково-навчальне видання. Київ: КУТЕП, 2008. 825 с.
10. Устименко, Л.М., Булгакова, Н.В. (2018). Регіональне середовище туристичної діяльності: практикум. Київ : Ліра.
11. Федорченко, В.К., Мініч, І.М. (2021). Організація туризму в Україні: регіональні аспекти : навч. посібник. Київ. : Ліра-К.
12. Tsytko Victoria, Vasylchuk Volodymyr , Gedin Maksim, Ivasyshyna Nataliia, Yekimov Sergey. (2022). Theoretical Analysis of Scientific Approaches to the Study of Printing of Recreational and Tourist Complexes *Int J Health Policy Plann*, 55-60.
13. Tsytko V.V., Ushakov, D., Orehowskyi, V.O., Vasylchuk, V.M., Kan, D.S. Contemporary Conditions for Tourism Sector Transnationalization *Journal of Environmental Management and Tourism*, [S.l.], v. 11, n. 4, p. 844-856, june 2020. ISSN 2068-7729. Available at: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/5207> Date accessed: 10 july 2020. doi: [https://doi.org/10.14505//jemt.v11.4\(44\).08.844-856](https://doi.org/10.14505//jemt.v11.4(44).08.844-856) (Scopus)

11. Додаткові ресурси

1. Державне агентство України з туризму та курортів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>.
2. Сайт Державного комітету статистики України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Сайт Державної служби туризму і курортів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>
4. Tourism Highligts. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unwto.org>
5. Інформація про туристичні виставки в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.autoexpo.ua/ex/toursalon/, www.uitt-kiiev.com.
6. Лига Закон. – Режим доступа : www.liga.net

7. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nau.kiev.ua.
8. Офіційний сайт Всесвітньої організації туризму. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
9. Посилання на сайти офіційних туристичних організацій за країнами світу. – Режим доступу : www.towd.com.
10. UNWTO. World Tourism Barometer. Committed to Tourism, Travel and the Millennium Development Goals. URL: [http:// www.world-tourism.org](http://www.world-tourism.org)
11. World Tourism Organization UNWTO. URL: <http://www2.unwto.org>.
12. Наукова періодика України. URL: <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>
13. Туристична бібліотека. Все про туризм. URL: <https://tourlib.net/ua.htm>
14. Постанова КМУ №326 від 20.03.2022 «Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#n10>
15. Звіт про прямі збитки інфраструктури, непрямі втрати економіки від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України, та попередня оцінка потреб України у фінансуванні відновлення. 2022. URL: <https://kse.ua/ua/russia-will-pay/>
16. Члени Ради Безпеки ООН визнають дії Росії такими, що спрямовані на знищення культурної спадщини українців. URL: https://risu.ua/chleni-radi-bezpeki-oon-viznayutdiyi-rosiyi-takimi-shcho-spryamovani-na-znishchennya-kulturnoyi-spadshchiniukrayinciv_n130916

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point,
додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.